

ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

3 семестр (денна та заочна форми навчання)

Загальна кількість годин: 90 (денна та заочна форма навчання)

Лектор: проф. Ребрій О.В.

Вид дисципліни: за вибором

Кількість кредитів: 3 (денна та заочна форма навчання)

Попередні умови для вивчення: немає

Мета: створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності, підготовки до самостійної розробки окремих питань теорії та практики перекладу та ведення науково-дослідницької роботи.

Основні завдання вивчення дисципліни:

– *формування наступних загальних компетентностей:*

- Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;

- Здатність до пошуку, аналізу і оцінки інформації, необхідної для вирішення професійного та особистісного розвитку. Набуття навичок з інтерпретування інформації в усній формі, перекладання та реферування її письмово;

- Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно і письмово);

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- Здатність приймати рішення в стандартних і нестандартних практичних ситуаціях і нести за них відповідальність;

- Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вдосконалення професійної діяльності;

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях з урахуванням міжкультурних аспектів комунікації;

- Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес;

- Здатність розуміти і поважати різноманітність і мультикультурність суспільства.

– *формування наступних фахових компетентностей:*

- Здатність усвідомлювати специфіку мовознавчого, перекладознавчого та літературознавчого компонентів; розуміти основні факти, концепції, проблеми в області філологічних знань;

- Здатність формувати судження про значення і сутність своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій;

- Здатність знаходити оригінальне застосування існуючих знань й умінь з обраної філологічної спеціалізації мовознавства, перекладознавства, літературознавства поряд з практичним розумінням того, як існуючі методи досліджень і аналізу застосовуються в філологічній науці для створення та інтерпретації нового знання;

- Здатність критично переосмислювати набутий досвід та новітні досягнення філологічної науки; оперувати сучасними методиками викладання іноземної мови, опираючись на здобуті мовні та соціокультурні знання;
- Здатність професійно застосовувати накопичені знання з порівняльного дослідження англійської й української мов, вільно й ефективно оперувати спеціальною (мовознавчою, літературознавчою, перекладознавчою) термінологією для розв'язання професійних завдань.

Зміст: Історія перекладу. Формування сучасної теорії перекладу: загальна історія перекладу, переклад в античному світі, європейські школи перекладу, дві тенденції перекладу (переклад за змістом та буквалістський), дискусія про можливість адекватного перекладу (виникнення, суть, сучасне трактування). Загальні питання перекладознавства: міждисциплінарний підхід до вивчення перекладу, предмет, методи та завдання загальної теорії перекладу, часткові та спеціальні теорії перекладу, термінологічне визначення перекладу (переклад як вид діяльності та як результат цієї діяльності), класифікація видів перекладацької діяльності (жанрово-стилістична психолінгвістична), переклад як вид комунікативної діяльності, об'єктивні та суб'єктивні (прагматичні) труднощі перекладу, проблема одиниці перекладу (системний та комунікативний підхід). Лінгвістичні аспекти теорії перекладу: функції мови, двосторонність мовного знаку (план змісту та план вираження), мова як кодова система, особливості мови як кодової системи, поняття норми (мовної та перекладацької). Теоретичні моделі перекладу: історія моделювання перекладацької діяльності, денотативна теорія перекладу, трансформаційна теорія перекладу, семантична теорія перекладу, теорія рівнів еквівалентності. Прагматичні аспекти перекладацької діяльності: суб'єктивні фактори, що впливають на хід та результат перекладацького процесу, адекватність та еквівалентність перекладу.

Програмні результати навчання:

- здійснювати пошук і використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань у галузі перекладознавства: добирати інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;
- оцінювати історичні надбання та новітні досягнення перекладознавства;
- збирати, аналізувати та демонструвати знання основних положень і концепцій в області перекладознавства;
- планувати і здійснювати на належному рівні дослідження в галузі перекладознавства;

Структура: Денна форма навчання: лекції – 32, самостійна робота – 58; Заочна форма навчання: лекції – 10, самостійна робота – 80.

Форма організації контролю: іспит

Мова викладання: українська

Навчально-методичне забезпечення:

1. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. За ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с.
2. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 3 : за ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2021. 312 с.
3. Енциклопедія перекладознавства. За ред. О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Том 2. Вінниця : Нова книга, 2020. 276 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Юніверс, 2003. 275 с.
5. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад) : підручник / за ред. О. І. Тереха. Вінниця : Нова книга, 2000. 446 с.
6. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
7. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.